

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 04.06.2018 nr 1.1-10/4530-1

Meie 19.06.2018 nr 4/195

Arvamuse „Maksukohustuslaste registri“ asutamine ja registri pidamise põhimäärus“ muutmise eelnõu kohta

Lugupeetud Toomas Tõniste!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Rahandusministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse 30. juuli 2002. a määruse nr 240 „Maksukohustuslaste registri“ asutamine ja registri pidamise põhimäärus“ muutmise määruse eelnõu kohta, millega pannakse tööandjale kohustus kanda töötamise registrisse (edaspidi: TÖR) töötaja ametinimetuse, töökoha aadress ja töötaja määr. Kaubanduskoda ei ole nendele muudatustele vastu, kui andmete kandmine TÖRi on ettevõtjate jaoks võimalikult lihtne ja mugav ning sellega ei kaasne ülemäärast halduskoormust. Eelnõus näeme aga mitmeid kohti, mis liigselt koormavad ettevõtjaid.

Kaubanduskoda esitab järgnevalt oma kommentaarid ja ettepanekud eelnõu kohta.

1. Ametnimetus

Eelnõu kohaselt peab tööandja kandma TÖRi tööd tegeva isiku ametinimetuse vastavalt riigisisesele ametite klassifikaatorile või selle puudumisel vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni rahvusvahelisele ametite klassifikaatorile 2008 (ISCO-08). Sobiva klassifikatsiooni puudumisel tuleb märkida lähim ametikoht, lähtudes tööülesannete sisust.

Kaubanduskoda mõistab vajadust täiendada TÖRi töötaja ametikohaga. Need andmed võimaldavad teha detailsemat palga- ja tööturu statistikat ning viia läbi registripõhist rahvaloendust. Töötajate ametikoha andmete olemasolu võimaldab senisest täpsemini teha ka tööjõuvajaduse prognoose OSKA raames.

Samas kaasneb muudatusega ettevõtjatele täiendav halduskoormus, sest täna puudub ettevõtjatel kohustus anda riigile regulaarselt teada töötaja ametikohast. Seetõttu peavad Statistikaamet ning Maksu- ja Tolliamet tagama, et ettevõtja leiaks kiiresti ja lihtsalt sobiva ametikoodi nimetuse.

Paljudel juhtudel võib sobiva ametikoha määramine osutada keeruliseks. Kaubanduskoda on saanud tagasisidet väikeettevõtjatelt, kelle hinnangul on ebamõistlik kanda töötamise registrisse töötaja ametinimetuse. Ligi 90 protsenti aktiivselt tegutsevatest Eesti ettevõtjatest on mikroettevõtjad (töötajaid alla 10), kus ühe inimese tööülesanded on väga mitmekülgsed ning keeruline on täpselt paika panna inimese ametinimetust. Mikroettevõtetes töötab aga üle saja tuhande inimese.

Peame positiivseks, et Statistikaamet on koostöös Maksu- ja Tolliametiga koostamas juhendit, et ettevõtjatel oleks arusaadav, millisest klassifikaatorist lähtuda tuleb. Samas ei pruugi juhendist olla abi, kui inimene täidab näiteks viie erineva ametikoha ülesandeid. Lisaks ei pruugi ettevõtjatel olla aega, et tutvuda Statistikaameti juhenditega ja seejärel valida välja kõige sobivam klassifikaator. Seetõttu esineb meie hinnangul risk, et paljudel juhtudel ei pruugi TÖRs kajastuda sobiv ametikoht.

Kui ettevõtja ei leia sobivat ametikohta või ta ei oska õiget koodi märkida, siis peab olema võimalus vabatekstina kirjutada töötaja ametinimetus. Lisaks võiks tööandjal olla võimalus TÖRs määrata kõige sagedamini kasutatavate ametikohtade loetelu, et need oleksid kohe leitavad. Samuti tuleb lahendada või selgitada lahenduskaike nendeks olukordadeks, kus ettevõtja kasutab (sh oma infosüsteemides) uudseid või ebastandardseid ametikoha nimetusi (nt partnersuhete koordinaator) või selliseid, mis on küll levinud, kuid mille täpset vastet klassifikaatoris ei ole (nt raamatupidaja assistent). Sellised olukorrad tuleb lahendada nii, et andmete esitamine oleks ettevõtja jaoks jätkuvalt lihtne, kuid samas oleksid kogutavad andmed ka realselt kasutatavad ja süstematiseeritavad ja tooksid kaasa halduskoormuse vähenemise.

Mitu suuremat ettevõtjat on andnud Kaubanduskodale teada, et nende majandusarvestussüsteemis on täna olemas ametikoha klassifikaator (ISCO). Seega ei ole ametikoha sidumine klassifikaatoriga nende ettevõtjate jaoks uus teema. Seletuskirja kohaselt on Statistikaamet hetkel klassifikaatoreid korrastamas ning klassifikaatorid võivad veel muutuda. See tähendab, et suuremad ettevõtjad peavad kontrollima oma infosüsteemis seniste ametite ja koodide vastavust korrastatud klassifikaatoritele ning vajadusel tegema süsteemis muudatusi. Sellega kaasneb aga täiendav aja- ja rahakulu ning ettevõtjatele tuleb anda piisavalt aega muudatusega kohanemiseks.

2. Töökoha asukoht

Eelnõu kohaselt tuleb tööandjal TÖRi kanda töötaja töökoha asukoht ehk tööandja tegevuskoha aadress, kuhu töötaja on määratud tööülesandeid täitma. Muudatus suurendab jällegi ettevõtjate halduskoormust, sest täna puudub ettevõtjal kohustus anda riigile sellist teavet.

Kaubanduskoda jääb oma varasema seisukoha juurde ning leiab, et töökoha märkimine peab piirduma vaid kohaliku omavalitsuse täpsusega. Juhime siinkohal tähelepanu töölepingu seadusele, mis eeldab, et töötaja ja tööandja lepivad kokku töö tegemise kohas kohaliku omavalitsuse ehk linna või valla, mitte konkreetse aadressi täpsusega. Seega ei peaks tööandjat kohustama TÖRi märkima täpsemat töökoha aadressi, kui on märgitud töötaja töölepingus. Kaubanduskoda ettepanek vähendaks märgatavalt ettevõtjate halduskoormust. Elkõige väheneks halduskoormus nendel ettevõtjatel, kel on mitu tegevuskohta ühe omavalitsuse territooriumil.

3. Tööaja määr

Eelnõuga kehtestatakse tööandjale kohustus teha TÖRi kanne töölepingu alusel töötava isiku tööaja määra kohta.

Kaubanduskoda ei ole sellele muudatusele vastu, kui tööaja määra ei tule edaspidi märkida TSD-I ning Maksu- ja Tolliamet kannab TÖRi kantud tööd tegevate isikute kohta deklaratsiooni vormi TSD lisa 1 ja 2 alusel tööaja määra ehk ettevõtjatel ei teki täiendavat ühekordset halduskoormust muudatuse elluviimisel.

4. Isikute ring, kelle kohta tuleb täiendavaid kandeid teha

Kaubanduskoda peab igati mõistlikuks, et TÖRi ei pea kandma ametinimetust, töökoha asukohta ja tööaja määra, kui isik teeb tööd võlaõigusliku lepingu alusel. Selline põhimõte vähendab ettevõtjate halduskoormust. Lisaks on nende isikute puhul keeruline märkida TÖRi täpseid andmeid.

Teeme ettepaneku vabastada tööandja täiendavate andmete esitamise kohustusest ka juhul, kui tegemist on juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmega. Juhtimis- või kontrollorgani liikmed (nt juhatuse liikmed, nõukogu liikmed) osutavad teenust käsunduslepingu alusel ning seetõttu tuleks ka nende osas erisus ette näha sarnaselt teistele võlaõigusliku lepingu (käsunduslepingu) alusel tööd tegevatele isikutele. Rõhutame, et seaduse kohaselt ei pea juhtimis- või kontrollorgani liikme lepingus sätestama, milline on juhtimis- või kontrollorgani liikme tööaja määr või töötamise asukoht. Isik on vaba otsustama, kus ta täidab juhtimis- või kontrollorgani liikme ülesandeid ning mitu tundi ta selleks ühes kuus kulutab, kui just pooled ei ole lepingus teisiti kokku leppinud. Kuna tööaja määr ja töötamise asukoht ei ole reeglina lepingus kokku lepitud, siis ei peaks neid andmeid esitama ka riigile.

Kuna üle 90 protsendi töösuhetest toimub töölepingu alusel, siis ei mõjuta Kaubanduskoja ettepanek oluliselt ka tervikpilti ehk riik saab endiselt ülevaate rohkem kui 90 protsendi tööd tegevate isikute ametikohast, töötamise asukohast ja tööaja määrast.

5. Määruse jõustumine

Kaubanduskoja hinnangul ei ole võimalik eelnõud jõustada 1. juulist 2018. Leiame, et eelnõu saab kõige varem jõustuda päeval, mil jõustub maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, millega sätestatakse TÖRi kantavate andmete detailne loetelu maksukorralduse seaduse asemel määrusega. Kuna viidatud maksukorralduse seaduse eelnõu ei ole hetkel isegi Riigikogu menetluses, siis ei pea me reaalseks, et eelnõu jõustuks sel aastal.

Lisaks juhime tähelepanu sellele, et enne seaduse jõustumist tuleb ettevõtjatele anda piisavalt aega, et muudatusteks valmis olla. Näiteks võivad teatud ettevõtjad vajada aega oma infosüsteemide muutmiseks. Lisaks on ettevõtjate ootus, et Statistikaamet avaldab ametinimetuse määramise ja töökoha asukoha määramise juhendid võimalikult varakult enne muudatuste jõustumist.

Kaubanduskoja hinnangul peaks ettevõtjatele andma ka võimalikult pika üleminekuperioodi, mille jooksul tuleb varasemalt TÖRi kantud isikute ametinimetused ja töökoha asukohad märkida TÖRi. Eelnõu näeb sellise üleminekuperioodi pikkuseks 3 kuud, kuid Kaubanduskoda teeb ettepaneku pikendada seda tähtaega ühe aastani.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Kokkuvõtteks, Kaubanduskoda ei ole vastu eelnõuga plaanitavatele muudatustele, kui arvesse võetakse järgnevaid ettepanekuid:

- Eelnõu jõustumise tähtaeg peab olema mõistlik. Kaubanduskoda ei pea mõistlikuks eelnõu jõustamist selle aasta jooksul.
- Eelnõu jõustumisel tuleb tööandjatele anda ühe aasta pikkune üleminekuperiood, et tööandjad saaksid registrisse kanda varasemalt TÖRi kantud töötajate ametinimetuse ja töökoha aadressi.
- Töökoha asukoht tuleb TÖRi kanda kohaliku omavalitsuse, mitte aadressi täpsusega.
- TÖRi ei tule kanda juhtimis- või kontrollorgani liikme ametinimetust, töökoha aadressi ja tööaja määra.
- Statistikaamet koostab juhised ametikoha ja töökoha asukoha määramiseks ning teeb need vähemalt kolm kuud enne eelnõu jõustumist tööandjatele kättesaadavaks.
- Uute andmekoosseisude lisamine TÖRi peab ettevõtjate jaoks olema võimalikult lihtne ja selge.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070